

POSTANOWIENIE

Dnia 28 września 2018 r.

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący SSR Marek Dziwiński

Protokolant Anna Lasko

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2018 r. w Kamiennej Górze

na rozprawie

sprawy z wniosku M. K.

przy udziale G. K.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że w skład majątku wspólnego M. K. i G. K. wchodzi następujące rzeczy i prawa:

1. nieruchomość rolna zabudowana położona w K. o powierzchni 21,8126 ha składająca się z działki nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...);

wartość nieruchomości wynosi 798.000,00 zł,

2. nieruchomość położona w K. o powierzchni 0,0972 ha składająca się z działki nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...);

wartość nieruchomości wynosi 2.000,00 zł,

3. środki pieniężne w wysokości 2.415,40 zł zgromadzone na rachunku w mBanku na nazwisko M. K.,

4. środki pieniężne w wysokości 2.063,72 zł zgromadzone na rachunku w mBanku na nazwisko G. K.,

II. ustalić, że udziały wnioskodawcy i uczestnika postępowania w powyższym majątku są równe,

III. dokonać podziału majątku wspólnego M. K. i G. K. w następujący sposób:

1. rzeczy i prawa wymienione w pkt I.1, 2 i 3 przyznać na wyłączną własność M. K.,

2. środki pieniężne wymienione w pkt I.4 przyznać na wyłączną własność G. K.,

IV. zasądzić od M. K. na rzecz G. K. tytułem dopłaty kwotę 400.175,84 zł płatną w 4 corocznych ratach:

- pierwsza rata w kwocie 100.000,00 zł płatna do końca czerwca 2019 r.,

- druga rata w kwocie 100.000,00 zł płatna do końca czerwca 2020 r.,

- trzecia rata w kwocie 100.000,00 zł płatna do końca czerwca 2021 r.,

- czwarta rata w kwocie 100.175,84 zł płatna do końca czerwca 2022 r.,

z tym zastrzeżeniem, że niezapłacenie którejkolwiek z rat w terminie powoduje wymagalność całego roszczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia opóźnienia płatności raty,

V. nakazać uczestnikowi G. K. aby opuścił nieruchomości opisane w pkt I.1 i 2 postanowienia i wydał je wnioskodawczyni M. K. w terminie do końca czerwca 2019 r.,

VI. ustalić, że wnioskodawczyni M. K. po rozwiązaniu małżeństwa spłaciła dług w wysokości 65.375,23 zł obciążający majątek wspólny i w związku z tym zasądzić od uczestnika G. K. na rzecz M. K. kwotę 32.687,62 zł płatną w terminie do końca czerwca 2019r. wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczoną od dnia opóźnienia płatności tej kwoty,

VII. dalej idące wnioski wnioskodawczyni i uczestnika oddalić,

VIII. ustalić, że wnioskodawczyni i uczestnik postępowania ponoszą koszty postępowania stosownie do swojego udziału w sprawie,

IX. nakazać wnioskodawczyni aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze) tytułem zwrotu wydatków wyłożonych tymczasowo przez Skarb Państwa kwotę 922,20 zł, zaś uczestnikowi nakazać aby uiścił z tego tytułu na rzecz Skarbu Państwa (Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze) kwotę 1.539,82 zł.

Sygn. akt *INs 137/17*

UZASADNIENIE

Wnioskodawczyni M. K. wniosła o ustalenie, że w skład majątku dorobkowego uczestników wchodzi: nieruchomość położona w K., dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 800 000 zł, nieruchomość położona w K., stanowiąca niezabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 0,0972 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 2 000 zł, a także samochody - S. (...) o wartości 10 000 zł, P. (...) o wartości 5 000 zł, M. o wartości 5 000 zł. Wnioskodawczyni wniosła o ustalenie, że poczyniła nakłady na majątek dorobkowy z majątku osobistego w kwocie 411 810 zł, że spłaciła wspólne zadłużenie jej i uczestnika z tytułu kredytu bankowego w kwocie 65 375,23 zł oraz wniosła o rozliczenie tych nakładów. Wnioskodawczyni wniosła o dokonanie podziału majątku dorobkowego poprzez przyznanie na jej własność obu nieruchomości o łącznej wartości 802 000 zł, natomiast na własność uczestnika – samochodów o łącznej wartości 20 000 zł oraz o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz uczestnika kwoty 152 407,39 zł tytułem wyrównania jego udziału w majątku dorobkowym, płatnej w terminie sześciu miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia.

Uzasadniając wniosek M. K. podała, że małżeństwo jej i uczestnika zostało rozwiązane przez rozwód w 2015 r., a w skład majątku wchodzi składniki opisane powyżej. Wnioskodawczyni podniosła, że w 2004 r. nabyła z mężem działkę w K., na której rozpoczęli budowę domu. Środki na ten cel pochodziły głównie z darowizn rodziny wnioskodawczyni, co jest udokumentowane przelewami bankowymi i dokładnymi zapiskami matki wnioskodawczyni. Wnioskodawczyni podniosła, że obecnie sprawuje opiekę nad trzema dorastającymi córkami jej i uczestnika, uczestnik sam zamieszkuje duży dom i nie daje gwarancji spłaty, dlatego, jej zdaniem, zasadne będzie przyznanie nieruchomości na jej rzecz.

W odpowiedzi na wniosek uczestnik postępowania G. K. wniósł o ustalenie, że w skład majątku dorobkowego wchodzi: nieruchomość rolna w K., stanowiąca działkę nr (...), dla której to nieruchomości prowadzona jest księga wieczysta

nr (...), nieruchomość położona w K., stanowiąca niezabudowaną działkę nr (...) o powierzchni 0,0972 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...) o wartości 2 000 zł (po sprecyzowaniu na rozprawie w dniu 6.10.2017 r., k. 149), samochody: S. (...), wyrejestrowany, bez wartości, P. (...), uszkodzony, bez wartości, M. (...) o wartości 4 000 zł, F. (...) o wartości 9 000 zł, a także środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym o nr (...) i środki pieniężne zgromadzone na rachunku OFE prowadzonym dla wnioskodawczynie. Uczestnik postępowania wniósł nadto o ustalenie, że udziały małżonków w majątku dorobkowym są równe, że uczestnik poczynił nakłady na majątek dorobkowy z majątku osobistego w kwocie 120 000 zł i rozliczenie tych nakładów, że wnioskodawczynie spłaciła wspólne zadłużenie z tytułu kredytu bankowego w kwocie 65 375,23 zł i rozliczenie tej kwoty w ramach podziału majątku, że uczestnik po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej poczynił nakłady z majątku osobistego na majątek wspólny w kwocie 15 769,90 zł poprzez uiszczenie opłat z tytułu utrzymania wspólnej nieruchomości i ruchomości oraz o rozliczenie tej kwoty. Uczestnik postępowania wniósł o dokonanie podziału majątku dorobkowego przez przyznanie dla niego nieruchomości rolnej o łącznej wartości 600 000 zł z jednoczesnym obowiązkiem spłaty udziału wnioskodawczynie, przy uwzględnieniu że wartość tego udziału wynosi kwotę 180 000 zł; podziału środków pieniężnych z rachunku bankowego i z rachunku OFE przez zasądzenie na rzecz uczestnika od wnioskodawczynie spłaty połowy wartości ustalonych w postępowaniu kwot; przysądzenie na rzecz uczestnika własności samochodów marki S., P. i M., natomiast na rzecz wnioskodawczynie własności samochodu marki F.; zasądzenie od uczestnika na rzecz wnioskodawczynie kwoty 204 802,67 zł tytułem wyrównania jej udziału w majątku dorobkowym, płatnej w wysokości 104 802,67 zł w terminie 2 miesięcy od uprawomocnienia się postanowienia, reszta płatna w 5 ratach płatnych po 20 000 zł rocznie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska uczestnik przyznał, że jego małżeństwo z M. K. zostało rozwiązane, że związku tego posiadają troje małoletnich dzieci, które mieszkają z wnioskodawczynią, a uczestnik płaci alimenty w wysokości po 500 zł miesięcznie na dziecko. Uczestnik podniósł, że oprócz składników wymienionych przez wnioskodawczynię, w skład majątku wspólnego wchodzi samochód osobowy marki F. (...), który był zakupiony w trakcie trwania małżeństwa. Uczestnik wskazał, że z tytułu rozliczenia spadku po jego zmarłym ojcu otrzymał łącznie 120 000 zł, którą w całości przeznaczył na budowę domu i rozwój gospodarstwa. Uczestnik podniósł, że matka wnioskodawczynie dokonywała darowizn na majątek wspólny małżonków, nie zastrzegając, że czyni to tylko na rzecz swojej córki. Uczestnik podał, że wyłącznie on spełnia warunki nabycia nieruchomości rolnej w świetle przepisów tzw. ustawy rolnej.

Strony zgodnie podzieliły się samochodami (k.291v).

Na rozprawie w dniu 26.09.2018 r. uczestnik postępowania wniósł o ewentualny podział nieruchomości i przyznanie budynku na własność wnioskodawczynie, a gruntu na własność uczestnika (k. 355).

Wnioskodawczynie podtrzymała wniosek co do tego żeby cała nieruchomość przypadła na jej rzecz. Ponadto wniosła o rozliczenie dopłat rolnych uzyskanych przez uczestnika przez zasądzenie na jej rzecz połowy kwoty uzyskanej od Agencji (...) (k. 355).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. i G. K. zawarli związek małżeński dnia 6 października 2001 r. Początkowo mieszkali oni we W. w mieszkaniu należącym do M. K.. Po kilku latach podjęli decyzję o kupnie działki i budowie domu w K..

(okoliczność bezsporna)

W dniu 7.06.2004 r. małżonkowie nabyli do majątku wspólnego nieruchomość rolną położoną w K., składającą się z działki nr (...), o powierzchni 21,8126 ha, dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze księga wieczysta o numerze (...) za cenę 110 000 zł.

Dowody: umowa przeniesienia własności k.24-26, treść księgi wieczystej (...) k.17-23.

Zakup tej nieruchomości został sfinansowany z pieniędzy darowanych od matki wnioskodawczyni to jest C. S.. Małżonkowie M. K. i G. K. po zakupie działki rozpoczęli budowę domu, która trwała kilka lat. W tym okresie otrzymali od rodziny M. K. środki pieniężne na budowę i wyposażenie domu w kwocie co najmniej 92 000 zł.

(okoliczności bezsporne)

Na wykończenie domu w K. G. K. otrzymał od swojej matki i siostr pieniądze w łącznej kwocie ok. 120 000 zł.

Dowody: zeznania świadka A. K. z 6.10.2017 r. e-protokół rozprawy od 00:02:00 do 00:35:13, zeznania świadka E. K. z 6.10.2017 r. e-protokół rozprawy od 00:35:41 do 01:16:08, zeznania świadka B. S. z 6.10.2017 r. e-protokół rozprawy od 01:16:37 do 01:42:40, zeznania uczestnika z 26.09.2018 r. e-protokół rozprawy od 02:04:11 do 02:23:10.

W dniu 24.08.2004 r. G. K. nieodpłatnie przeniósł na siostrę E. K. swój udział wynoszący 1/8 części w prawie własności domu w O..

Dowód: umowa zniesienia współwłasności k. 172-173.

W 2005 r. G. K. otrzymał dofinansowanie w kwocie 50 000 zł na rozwój gospodarstwa rolnego.

Dowód: umowa nr (...) wraz z deklaracją k. 100-105.

G. K. w 2007 r. ukończył szkołę policealną i zdał egzamin z przygotowania zawodowego w zawodzie technik rolnik.

Dowody: dyplom uzyskania tytułu zawodowego k. 98, świadectwo ukończenia szkoły k.99.

W 2007 roku M. K. i G. K. nabyli do majątku wspólnego nieruchomość niezabudowaną położoną w K. o powierzchni 0,0972 ha, składającej się z działki (...).

Dowody: treść księgi wieczystej (...) k. 11-16.

Wartość tej nieruchomości wynosi 2 000 zł.

(okoliczność bezsporna)

Wartość nieruchomości zabudowanej budynkiem mieszkalnym jednorodzinny położonej w K., składającej się z działki nr (...), wynosi 798 000 zł.

Dowody: opinia sądowa M. T. z 20.01.2018 r. k. 193-240, opinia uzupełniająca biegłej M. T. z 10.04.2018 r. k. 275-285, wyjaśnienia do opinii z 27.06.2018 r. e-protokół rozprawy od 00:02:00 do 01:54:10.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 9.09.2015 r. małżeństwo stron zostało rozwiązane przez rozwód. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi córkami zostało powierzone obojgu rodzicom, przy czym określono, że miejsce zamieszkania dzieci będzie przy matce. Zasądzono od G. K. alimenty na dzieci w łącznej kwocie 1 500 zł płatne do rąk matki.

Dowód: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z 9.09.2015 r. k.10, wyrok Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze z 31.03.2015 r. k. 9-10.

W dniu rozwiązania małżeństwa M. K. i G. K., uczestnik zgromadził na rachunku bankowym 2 063,72 zł, a wnioskodawczyni – 2 415,40 zł.

Dowód: pismo mBanku k. 316, pismo (...) k. 321, pismo Banku (...) k. 323, oświadczenie wnioskodawczyni z 26.09.2018 r. k. 355.

M. K. po rozwiązaniu małżeństwa spłaciła dług w wysokości 65 375,23 zł obciążający majątek wspólny.

(okoliczności bezsporne)

Po rozwiązaniu małżeństwa M. K. przeprowadziła się z dziećmi do swojej matki do Ś.. Dom w K. zajmuje G. K..

(okoliczności bezsporne)

M. K. osiąga dochody w kwocie ok. 10 000 zł miesięcznie. Ma mieszkanie we W..

Dowód: zeznania wnioskodawczyni z 26.09.2018 r. e-protokół rozprawy od 01:25:48 do 02:02:56.

Wnioskodawczyni w dniu 23.03.2018 r. uzyskała kwalifikacje do prowadzenia produkcji rolnej.

Dowód: świadectwo k. 288.

G. K. pracuje w Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w K., z czego osiąga dochód w kwocie 2 400 zł na rękę. Płaci alimenty w kwocie 1 500 zł. Ma oszczędności w kwocie ponad 40 tys. zł. Wydatki roczne na gospodarstwo rolne wynoszą 60 tys. zł. Komornik przez rok ściągał od uczestnika alimenty. Obecnie alimenty są regulowane.

Dowód: zeznania uczestnika z 26.09.2018 r. e-protokół rozprawy od 02:04:11 do 02:23:10.

Uczestnik w latach 2015-2017 pobrał z (...)płatności co do działki nr (...) w K. w łącznej kwocie 114 686,14 zł.

Dowód: pismo z 26.07.2018 r. k. 312.

Sąd zważył co następuje:

Stosownie do treści przepisu art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku i tak więc, stosując odpowiednio przepis art. 681 k.p.c., skład i wartość majątku wspólnego ustala sąd.

Zgodnie z brzmieniem przepisu art. 31 § 1 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej jako KRO) z chwilą zawarcia małżeństwa powstaje między małżonkami z mocy ustawy wspólność majątkowa (wspólność ustawowa) obejmująca przedmioty majątkowe nabyte w czasie jej trwania przez oboje małżonków lub przez jednego z nich (majątek wspólny). Przedmioty majątkowe nieobjęte wspólnością ustawową należą do majątku osobistego każdego z małżonków. Małżonkowie nie zawierali umowy majątkowej. Strony zawarły związek małżeński w dniu 6 października 2001 r. Rozwiązanie małżeństwa nastąpiło przez orzeczenie rozwodu w dniu 9 września 2015 r. Tym samym okres między 6.10.2001 r. a 9.09.2015 r. wyznaczał ramy trwania wspólności ustawowej.

W pierwszej kolejności należało ustalić składniki majątku wspólnego, o podział których strony wniosły. Składnikami tymi były dwie nieruchomości w K. nabyte w trakcie trwania związku małżeńskiego, które weszły do majątku wspólnego, a także środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych na dzień 9.09.2015 r. Sąd nie orzekał o podziale prawa własności samochodów, bowiem strony doszły do porozumienia w tym zakresie (k. 291v). Wartość nieruchomości - działki zabudowanej budynkiem mieszkalnym położonym w K. ustalono na podstawie opinii biegłej sądowej M. T., która oszacowała, że wartość nieruchomości wynosi 798 000,00 zł. Opinia biegłej była jasna, pełna i wykonana w sposób fachowy. Biegła odniosła się do wszystkich zarzutów, uzasadniła wybór przyjętego podejścia i metody wyceny. Należało oddalić wniosek o uzupełnienie tej opinii. Strony w toku postępowania zgodnie ustaliły, że wartość nieruchomości położonej w K. o powierzchni 0,0972 ha składającej się z działki nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...), wynosi 2 000 zł (k. 2 i 149). Ponadto na dzień rozwiązania małżeństwa strony na rachunkach bankowych zgromadziły odpowiednio – M. K. kwotę 2 415,40 zł (oświadczenie k. 355), G. K. kwotę 2 063,72 zł (pismo z banku k. 316).

Zważywszy powyższe w punkcie I sentencji postanowienia ustalono, że w skład majątku wspólnego M. K. i G. K. wchodzi następujące rzeczy i prawa:

1. nieruchomość rolna zabudowana położona w K. o powierzchni 21,8126 ha składająca się z działki nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...); wartość nieruchomości wynosi 798.000,00 zł,

2. nieruchomość położona w K. o powierzchni 0,0972 ha składająca się z działki nr (...), dla której prowadzona jest księga wieczysta nr (...);

wartość nieruchomości wynosi 2.000,00 zł,

3. środki pieniężne w wysokości 2.415,40 zł zgromadzone na rachunku w mBanku na nazwisko M. K.,

4. środki pieniężne w wysokości 2.063,72 zł zgromadzone na rachunku w mBanku na nazwisko G. K..

Równość udziału małżonków w majątku wspólnym wynika z przepisu art. 43 § 1 KRO i takie ustalenie należało poczynić w punkcie II orzeczenia.

Zgłoszone roszczenia co do rozliczeń należy podzielić na dwie grupy. Pierwsze to nakłady, o których mówi przepis art. 45 § 1 KRO. Stanowi on m.in., że każdy z małżonków może żądać wydatków i nakładów, które poczynił z majątku osobistego na majątek odrębny. Druga grupa to wzajemne roszczenia małżonków z tytułu posiadania poszczególnych przedmiotów stanowiących majątek wspólny, pobranych pożytków i innych przychodów, poczynionych nakładów i spleconych długów w czasie od chwili ustania wspólności ustawowej do chwili podziału majątku wspólnego. Podstawę tego typu roszczeń daje przepis art. 46 KRO, który każe stosować do rozliczeń obejmujących okres od chwili ustania wspólności ustawowej odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku; chodzi tutaj o przepis art. 686 rozpatrywany w związku z przepisem art. 567 § 3 k.p.c.

Rodzajem typowego nakładu z majątku osobistego na majątek wspólny są darowizny otrzymane przez jednego małżonka, które zostały przeznaczone na majątek wspólny. Bezspornym było, że zakup działki pod budowę domu został sfinansowany z darowizny C. S.. Matka wnioskodawczyni pomagała, podobnie jak swoim pozostałym dzieciom, w budowie domu poprzez udzielanie finansowego wsparcia. Należało przyjąć, że przysporzenia dokonywane przez najbliższą rodzinę M. K. skierowane były do majątku wspólnego małżonków, nie zaś do jej majątku osobistego. Przepis art. 33 pkt 2 KRO stanowi, że do majątku osobistego każdego z małżonków należą przedmioty majątkowe nabyte przez darowiznę, chyba że darczyńca inaczej postanowił. W uzasadnieniu postanowienia z 18.04.2008 r. (II CSK 647/07, LEX nr 518174) Sąd Najwyższy wskazał na ratio legis regulacji zawartej w art. 33 pkt 2 KRO. Zdaniem Sądu Najwyższego „Zawarty w art. 33 pkt 2 KRO wyjątek od zasady, że przedmioty majątkowe nabyte w czasie trwania wspólności ustawowej przez jednego lub oboje małżonków wchodzi do majątku wspólnego, obejmuje sytuację, gdy nabycie określonego przedmiotu następuje nieodpłatnie, w wyniku działania przepisów ustawy (dziedziczenie ustawowe) lub jednostronnej czynności prawnej podmiotu dokonującego rozporządzenia (dziedziczenie testamentowe, zapis), albo też w wyniku czynności prawnej dwustronnej, ale charakteryzującej się nieodpłatnością (darowizna). Ustawodawca w takich przypadkach istotne znaczenie nadał dwóm okolicznościom: nabyciu przedmiotu majątkowego nieodpłatnie oraz woli dotychczasowego uprawnionego (spadkodawcy, darczyńcy). Wola spadkodawcy lub darczyńcy przesądza o wejściu przedmiotu majątkowego do majątku wspólnego bądź do majątku osobistego (poprzednio odrębnego)”. W niniejszej sprawie należy przyjąć, że wolą darczyńców – rodziny wnioskodawczyni, było to, aby darowizna wzbogaciła majątek wspólny małżonków. Wniosek taki jest ze wszech miar uzasadniony. Z notatek C. S. wynika, że odnotowywała przekazywane sumy na wspólną inwestycję małżonków jaką był dom w K.. Darczyńca miała wiedzę, że nieruchomość stanowi własność wspólną jej córki i zięcia G. K.. Część kwot przez nią odnotowywanych niewątpliwie można powiązać ze wspólnym majątkiem małżonków (meble, szafy, zakup działki – dół, solary, taras). Ponadto przy niektórych kwotach C. S. zapisała, że przekazała je G. K. (zapis (...)). Prowadzone w taki sposób zapiski nie świadczą o tym, aby wolą darczyńcy było dokonanie przysporzeń wyłącznie do majątku osobistego córki. Od darczyńcy chcącego aby jego przysporzenie trafiło na rzecz tylko jednego z małżonków należałoby w tych warunkach oczekiwać, aby takie zastrzeżenie wyraźnie zgłosił. Należy zatem stwierdzić, że wolą darczyńców – rodziny wnioskodawczyni było wzbogacenie majątku wspólnego małżonków.

Podobnie zakwalifikować należało darowizny dokonywane przez rodzinę G. K.. Wbrew zeznaniom uczestnika i świadków A. K., E. K. i B. K. przekazanie G. K. kwoty 120 000 zł nie stanowiło spłaty, ekwiwalentu za jego „zrzeczenie” się udziału we własności domu po ojcu. Umowa notarialna przewidywała wprost nieodpłatność tej czynności. Należy przyjąć, że rodzina uczestnika pomagała, chciała mieć swój wkład w budowę domu. Matka uczestnika oraz jego dwie siostry pomoc tę realizowały poprzez dokonywanie darowizn na jego rzecz. Jeśli bowiem rodzina M. K. pomagała, to rodzina G. K. również chciała partycypować w pomocy dla młodego małżeństwa, chciała mieć swój udział w budowie domu. Wolą rodziny G. K. była chęć pomocy młodemu małżeństwu. Podobnie jak w przypadku rodziny wnioskodawczyni, darczyńcy ci mieli pełną wiedzę, że dom budowany w K. stanowi majątek wspólny M. K. i G. K..

W myśl przepisu art. 31 § 2 pkt 3 do majątku wspólnego należą środki zgromadzone na rachunku otwartego funduszu emerytalnego każdego z małżonków. Uczestnik wnosił o podział tych środków zgromadzonych na rachunku wnioskodawczyni. Należy stwierdzić, że sąd nie może dokonywać podziału tych środków, gdyż wymagałoby to dokonywania stosownych przeliczeń. Rozliczenie zgromadzonych przez małżonka środków oraz sposób przekazania należnej części drugiemu z małżonków regulują art. 126-130 ustawy z 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (tekst jedn. Dz. U. z 2013 r., poz. 989). W niniejszej sprawie wystarczającym było ustalenie udziałów w majątku wspólnym.

Rozliczeniu nie mogły podlegać dopłaty unijne jakie otrzymywał G. K. na gospodarstwo rolne. Wniosek taki zgłaszała M. K.. Płatności unijne nie mogą być traktowane jako pożytek w rozumieniu art. 53 § 2 k.c. Taki pogląd wyraził Sąd Okręgowy w Białymstoku w wyroku z 15 listopada 2010 r., sygn. II Ca 731/10. Dalej Sąd ten wskazywał, że przepis art. 53 § 2 k.c. definiuje pożytki cywilne jako dochody, które rzecz przynosi na podstawie stosunku prawnego. Płatności unijne nie są pochodną prawa własności lecz skutkiem faktu posiadania gruntów rolnych i to po spełnieniu określonych wymogów. Przyznanie płatności zostało ściśle powiązane z osobą producenta rolnego i ukierunkowane na konkretny cel, więc trudno znaleźć argumentację przemawiającą za wnioskiem o potrzebie podzielenia się przez uprawnionego do płatności z osobami, które takich uprawnień nie miały.

Uczestnik postępowania domagał się rozliczenia nakładów po ustaniu wspólności ustawowej na podstawie art. 46 KRO, zgodnie z przedłożonym zestawieniem (k. 106-107). W zakresie rozliczenia nakładów wymagane jest wykazanie, że strona poczyniła wydatki w konkretnej wysokości. Z tych przyczyn został oddalony wniosek uczestnika w zakresie rozliczenia wydatków zgodnie z zestawieniem. Uczestnik nie wykazał dostatecznie w jakiej wysokości poniósł nakłady na zajmowane przez siebie gospodarstwo, w szczególności nie dołączył odpowiednich rachunków, faktur lub innych dokumentów świadczących o wysokości ponoszonych kosztów. Co ważne i wymaga podkreślenia, uczestnik obecnie zajmuje gospodarstwo w K. i osiąga z tego tytułu korzyści. Pobiera choćby dopłaty z (...) (k. 312). W tych warunkach należało przyjąć, że nakłady uczestnika na majątek wspólny znajdują pokrycie i kompensują się w osiągniętych korzyściach.

Podział majątku wspólnego małżonków został dokonany w ten sposób, że obie nieruchomości przyznano M. K., a środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych przyznano odpowiednio ich posiadaczom (punkt III postanowienia). Nieruchomość została przyznana na rzecz M. K. z kilku powodów. Najistotniejszy jest fakt, że M. K. opiekuje się małoletnimi córkami byłych małżonków – J., K. i H. (wyrok k. 9), którym należy zapewnić jak najlepsze warunki do życia. Wprawdzie na czas niniejszego postępowania mieszkała u matki w Ś., jednak dalej jest zameldowana na pobyt stały w K. (k. 286). Należało zatem dać pierwszeństwo wnioskodawczyni, która sprawuje opiekę na trzema córkami, przed uczestnikiem, który obecnie zamieszkuje w domu w K.. Ponadto M. K. nabyła kwalifikację w zawodzie rolnika, przez co zbędnym było ustalanie czy wnioskodawczyni może nabyć gospodarstwo rolne. Obie nieruchomości powinny zostać skupione w jednych rękach. Przemawia za tym fakt, że działka nr (...) jest funkcjonalnie związana z gospodarstwem rolnym i bezcelowe byłoby dokonywanie „faktyczne” dzielenie tych nieruchomości. Zgłoszony przez uczestnika w toku postępowania wniosek o dokonanie podziału fizycznego nie zasługiwał na uwzględnienie z racji tego, że nieruchomość rolna stanowi pewną zintegrowaną przedmiotowo całość i dokonanie jej podziału sprzeciwiałoby się społeczno – gospodarczemu przeznaczeniu tego rodzaju nieruchomości. Powinna ona służyć prowadzeniu działalności

rolniczej. Nadto wniosek taki został zgłoszony zbyt późno i prowadził do wydłużenia postępowania. Z tych przyczyn oddalono wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii geodety.

W wyniku podziału majątku wspólnego wnioskodawczyni przypadły rzeczy i prawa o łącznej wartości 802 415,40 zł, zaś uczestnikowi o wartości 2 063,72 zł. Zatem tytułem wyrównania udziałów wnioskodawczyni powinna dokonać dopłaty na rzecz uczestnika w kwocie 400 175,84 zł. Strony nie przedstawiły stanowisk odnośnie terminów dopłat. Mając na uwadze z jednej strony – dobrą sytuację finansową wnioskodawczyni w tym posiadanie majątku (mieszkania we W.), a z drugiej – wysoką kwotę dopłaty, zasadnym było podzielenie tej sumy na 4 raty w kwotach po 100 tys. zł (ostatnia w kwocie 100 175,84 zł), płatnych w terminach do końca czerwca danego roku (poczynając od roku 2019 r.), z zastrzeżeniem, że niezapłacenie którejkolwiek z rat w terminie spowoduje wymagalność całego roszczenia z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia opóźnienia płatności raty.

Konsekwencją dokonanego podziału było orzeczenie zawarte w V punkcie sentencji postanowienia, mianowicie nakazanie uczestnikowi G. K., aby opuścił nieruchomości i wydał je wnioskodawczyni w terminie do końca czerwca 2019 r. Termin ten pokrywa się z datą płatności pierwszej raty z tytułu dopłaty. Czas ten będzie odpowiedni żeby uczestnik mógł należycie przygotować się do przeprowadzki.

Strony zgodnie potwierdziły, że po rozwiązaniu małżeństwa M. K. spłaciła dług w wysokości 65 375,23 zł obciążający majątek wspólny. W tych okolicznościach należało zasądzić od uczestnika na rzecz wnioskodawczyni kwotę stanowiącą połowę spłaconego kredytu tj. 32 687,62 zł. Termin płatności tej raty określono również na koniec czerwca 2019 r., co ułatwi dokonywanie stosownych rozliczeń.

Ze względów przedstawionych wyżej oddaleniu podlegały pozostałe zgłoszone przez strony żądania rozliczeń nakładów na majątek wspólny.

Orzekając o kosztach postępowania pomiędzy stronami sąd uznał, że powinny one je ponosić stosownie do ogólnej reguły wynikającej z przepisu art. 520 k.p.c. tj. stosownie do swojego udziału w sprawie.

W sprawie pozostały jeszcze częściowo nie uiszczone koszty sądowe. Wynagrodzenie biegłego nie znajdujące pokrycia we wpłaconych zaliczkach stanowiło łącznie kwotę 1 844,40 zł. Sumę tę należało rozdzielić na strony po połowie. Ponadto uczestnik wniósł o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków B. S. oraz E. K.. Świadkom tym przyznano zwrot kosztów podróży i zwrot utraconego zarobku odpowiednio w kwotach 82,31 zł i 535,31 zł. Łącznie było to 617,62 zł. O przeprowadzenie tych dowodów wnioskował uczestnik postępowania. Niepokryte wydatki obciążały strony stosownie do reguł wynikających z przepisu art. 113 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Należało zatem nakazać wnioskodawczyni, aby uiściła na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Kamiennej Górze kwotę 922,20 zł tytułem zwrotu wydatków, natomiast uczestnikowi z tego tytułu – kwotę 1 539,82 zł, o czym orzeczono w punkcie IX postanowienia.